

Η Πείνα του Καραγκιόζη

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η αρχή από το έργο του παλαιού και γνωστού καραγκιοζοπαίκτη Αντώνη Μόλλα Το χάνι του Μπαρμπαγιώργου, που τυπώθηκε σε φυλλάδιο το 1925. Στο έργο αυτό ο Καραγκιόζης και ο Χατζηαβάτης πείθουν τον Μπαρμπαγιώργο να βάλει χρήματα για να μετατρέψουν ένα **παλιό** χάνι σε εξοχικό κέντρο. Οι δύο πρώτοι μαζί με το γιο του Καραγκιόζη, τον Κολλητήρη, προσφέρονται να είναι το προσωπικό του μαγαζιού. Η επιχείρηση όμως δε μακροημερεύει, γιατί ο Καραγκιόζης και ο Κολλητήρης ως σερβιτόροι τα κάνουν **θάλασσα**, και τελικά το μόνο που καταφέρνουν είναι να ξυλοκοπηθούν, μαζί με το Χατζηαβάτη, από τον Μπαρμπαγιώργο.

Πράξη πρώτη

(Η σκηνή παριστά δεξιά το σαράι και **αριστερά** το καραγκιοζόσπιτο. Ο Καραγκιόζης και ο Χατζηαβάτης ίστανται εις το μέσον της σκηνής και συζητούν.)

Σκηνή Α'

Καραγκιόζης, Χατζηαβάτης

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — **Φτώχεια**, Χατζατζάρη μου, φτώχεια καταραμένη.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ — Κι **εγώ**, Καραγκιόζη μου, έχω **δέκα** μέρες να σταυρώσω δεκάρα στην **τσέπη μου**. Εσύ όμως δεν πρέπει να παραπονείσαι και τόσο, γιατί έχεις το θείο σου, τον Μπαρμπαγιώργο, που έχει τόση περιουσία, και, δεν αμφιβάλλω, θα σε μπαλώνει.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Το γρουσούζη, μωρέ, μη μου τον μελετάς, Χατζατζάρη. Μόλις με δει, νομίζει πως βλέπει το χάρο του. Δεν προκάνω να του πω καλημέρα και με βάνει στο **κυνήγι**. Μου λέει: «Φεύγα γιατί θα μολήσω τα σκυλιά να σε φάνε».

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ — Τόσο κακός είναι;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — **Αφού προχθές**, Χατζατζάρη, είχα πάει στη στάνη, και είχα μια πείνα, και λογάρισε με τέτοια πείνα να πάω τόσο δρόμο, Χατζατζάρη, και στο δρόμο που **πήγαινα** βρίσκω ένα σύκο σε μια συκιά και καθώς το 'φαγα και πήγε στην κοιλιά μου ακούω **έναν εσωτερικόν** καβγά, ένα κακό...

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ — Και πού έγινε αυτός ο καβγάς, Καραγκιόζη μου;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Στην κοιλιακήν μου χώρα. Ήλθον τα άντερά μου εις έριδας συναμεταξύ των, ποιο θα πρωταρπάξει το σύκο.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — (Γελών) Να σε πάρει η ευχή, Καραγκιόζη μου, **φαντάζομαι** με αυτή την πείνα σαν πήγες απάνω τι θα 'φαγες.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Στάσου, Χατζατζάρη, και θ' ακούσεις τι έπαθα. Μόλις πήγα, με είδε η θεια-Γιωργούλα και με λυπήθηκε, που είχα αλληθωρίσει από την πείνα, και μου γιόμισε μια τσανάκα στιφάδο, που μοσχοβόλαγε, Χατζατζάρη μου.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Μη μου το λες, Καραγκιόζη μου, γιατί μ' έπιασε λιγούρα· φαντάζομαι πώς θα ρίχτηκες στην τσανάκα...

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Μόλις λοιπόν κάθισα κι έκοψα κάτι κομμάτες ψωμί μέσα, γιατί μου 'χε φέρει ένα καρβέλι **σπιτίσιο μπροστά** μου, και μόλις ετοιμαζόμουνα να πάρω την πρώτη μπουκιά, και είχα βουτήξει με το πιρούνι ένα κομμάτι κρέας πενήντα δράμια και ένα κομμάτι ψωμί, ακούω ένα «γκαπ» στο σβέρκο μου, αφού η μούρη μου πήγε μέσα στην τσανάκα. Ενόμιζα πως έπεσε ένα **βαρελάκι** που είχαν κρεμάσει στο ταβάνι. Γυρίζω να ιδώ και τι να ιδώ, Χατζατζάρη μου· τον Μπαρμπαγιώργο να ξανασηκώνει την γκλίτσα και να με σημαδεύει. Τι να κάμω αυτή την στιγμήν, Χατζατζάρη; Εσκέφθηκα να κατεβάσω το τροπάριο της ψευτιάς κάτω να τον καταφέρω να με αφήσει τουλάχιστον να φάω και άρχισα τις μαλαγανιές. Αλλά πού; Όσο να γλιτώσει η μια γκλιτσιά, μου 'ρχότανε η άλλη.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Γιατί, Καραγκιόζη μου, σ' έδειρε ο κακούργος κατ' αυτό τον τρόπο;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Τον γκρέμισε ο γάιδαρος στο δρόμο, και μόλις είδε εμένα, ενόμισε πως εγώ έφερα τη γρουσουζιά και τον έριξε ο γάιδαρος. Τι να κάμω, Χατζατζάρη μου; **Παρατάω** το φαΐ και πηδάω από το παράθυρο να γλιτώσω. Είχα την πείνα, έφαγα και το ξύλο ή που με είδαν τα σκυλιά που έτρεχα και με βάλαν στο κυνήγι και με κάμανε και έφθασα για δέκα λεπτά στη χώρα σαν μοτοσικλέτα.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Αμ, Καραγκιόζη μου, δεν του τα 'χεις κάνει και λίγα του θείου σου. Λίγα μασκαραλίκια του 'χεις κάνει του φουκαρά;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Και ξέρεις **γιατί** πήγα, Χατζατζάρη; Πήγα να του υποδείξω το χάνι εκείνο που είναι κοντά στο μεγάλο δρόμο, που είναι κλειστό, να τον κατάφερνα να βάλει τίποτα παράδες, να το ανοίξουμε, να γλιτώσω κι εγώ ο φουκαράς. Εγώ τα καταφέρνω λιγάκι στη μαγειρική, επίσης κι ο μπάρμπαρς μου.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Αλήθεια, Καραγκιόζη, και το 'χουν παραμελήσει αυτό το μέρος και έχει και τόσο ωραίο νερό το πηγάδι. Κι εκείνα τα **ωραία** δένδρα κοντεύουν να ξεραθούν απεριποίητα. Θα κάνατε **χρυσές** δουλειές, που περνούν τόσοι ξένοι αποκεί καθημερινώς. Αυτό δεν είναι χάνι,

Καραγκιόζη μου, αυτό μπορεί να γίνει ένα εξοχικόν κέντρον πρώτης τάξεως. Τι λες, Καραγκιόζη, πάμε μαζί να τον καταφέρω εγώ τον Μπαρμπαγιώργο;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Τι λες, Χατζατζάρη; Τι θέλεις, να με γραπώσει και να με παραγουλήσει στο **ξύλο**;

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Αστειεύεσαι που θα τον αφήσω εγώ να σε δείρει; Ξέρεις, σε μένα έχει κάποιαν υπόληψιν ο Μπαρμπαγιώργος.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Άμα σε δει μαζί μου, θα χάσει πάσαν υπόληψιν και για σένα και **φόβος** υπάρχει να μην τις φας κι εσύ.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Πάμε μαζί και μη φοβάσαι, Καραγκιόζη. Εμπρός, καρδιά, Καραγκιόζη!

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Εμπρός, καρδιά, Χατζατζάρη μου, αλλά ποδάρια πίσω.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Καραγκιόζη, έχεις το λόγο μου, θα προτιμήσω να φάω εγώ ξύλο, όχι εσύ. Άμα σου δώσει μία σφαλιάρα ο Μπαρμπαγιώργος, θα έχεις το δικαίωμα να μου δώσεις εκατό εμένα.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — Άιντε, Χατζατζάρη, **κι αν** με δείρει ο Μπαρμπαγιώργος, αν δε σε **ταράξω** στο ξύλο να μη με πουν Καραγκιόζη. Αν δε σε κάνω να σε πιάσει παραμιλητό.

(Αναχωρούν)

Σκηνή Β΄

(Η σκηνή εις το καφενείον)

Μπαρμπαγιώργος, Χατζηαβάτης, Καραγκιόζης

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — (Πλησιάζων) Εδώ είσαι, Μπαρμπαγιώργο;

ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΩΡΓΟΣ — Ναι, ωρέ Χατζαβιάτο, εδωνάς κάθουμ' όσο ν' ανοίξουν τα μαγαζά. Θέλω να ψουνίσω πετσώμ'τα για τα τσαρούχια μου. Ωρέ ο Καραγκιόζ' είν' κειος που ν' μαζί σου;

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Ναι, Μπαρμπαγιώργο.

ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΩΡΓΟΣ — Αμ' τι το θέλ'ς το έρμου μαζί σου; Δεν ντρέπεσαι, συ νοικοκύρης άνθρωπος, να σέρνεις μαζί σου κειον το λωμποδύτ';

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Δεν έχεις δίκιο, Μπαρμπαγιώργο, ο Καραγκιόζης δεν είναι όπως τον λες. Μπορεί να είναι φτωχός, αλλά είναι τίμιος.

ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΩΡΓΟΣ — (Γελών) Α! ωρέ σκουφιολόι, μωρέ πώς τα φέρν'ς γυροβουλιά. Μωρέ δεν πας κατά καπνού, συ και κειος, που θα μου πεις πως είν' τίμνιος. Όσο τίμνια είν' κι η αλ'πού.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Άκουσε, Μπαρμπαγιώργο. Εάν είναι σε αυτήν την κατάστασιν ο Καραγκιόζης, είναι, διότι είναι άτυχος. Επειδή ό,τι **εργασίαν** και αν επεχείρησε να κάμει είχε αποτυχίαν. Και ξέρεις· **όταν σκοντάψει** κανείς, του λένε και τύφλα.

ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΩΡΓΟΣ — Ωρέ, π'δί μ', δεν είν' μονάχα κειο, αλλ' είν' και γρουσούζ'κο. Άμα θανά' ρθ' στην κ'λύβα, θα πάθου κακό.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — Αυτά είναι προλήψεις, Μπαρμπαγιώργο. Τον καημένον· είναι **ανιψιός** σου και οφείλεις να του δώσεις καμιά εργασία να ζήσει. Έχει και το παιδί του να το σπουδάσει, να μη μείνει στραβό σαν κι αυτόν.

ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΩΡΓΟΣ — Να το σπουδάξ', ωρέ, να μάθ' να κλέβ' ωγροπαϊκά. Αμ' τι λες, ωρέ Χατζαβιάτο; Εγώ λέω να του ρίξω, ωρέ, μια φόλα να πάει σα **σκύλος**.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — (Γελών) Α, Μπαρμπαγιώργο, εσύ δεν είσαι τόσο κακός να κάνεις τέτοια πράγματα. Τώρα, ας αφήσουμε τ' αστεία και ας ομιλήσουμε σοβαρά. Εγώ ερχόμουν να σ' έβρω για να μιλήσουμε για κάποια σοβαρά δουλειά. Στάσου να φωνάξω και τον Καραγκιόζη.

ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΩΡΓΟΣ — Κράχ' το να 'ρθ' δω, ωρέ Χατζαβιάτο. Ας πάει κατά καπνού το έρμου, π'δί τ'ς αδερφής μ' είν' και το λυπάμ'.

ΧΑΤΖΗΒΑΤΗΣ — (Φωνάζει) Καραγκιόζη! Καραγκιόζη, έλα εδώ.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — (Όστις από μακρόθεν παρακολουθούσε το Χατζηαβιάτη και τον Μπαρμπαγιώργον.) Έρχομαι, Χατζατζάρη. (Ιδία) Το μαλαγάνα, πώς τα κατάφερε και τον τουμπάρησε τον Μπαρμπαγιώργο. Το αποφώλιον της κατεργαριάς άμα αρχίσει το πίτσι, πίτσι, πίτσι, δεν του γλιτώνεις. Είναι σαν τον γκραβαρίτικο ζητιάνο, που ενώ τον διώχνεις και τον βρίζεις, εκείνος σου κολλάει τσιμπούρι. Την πεντάρα θα σ' την πάρει. (Πλησιάζει)

ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΩΡΓΟΣ — (Γελών) Έλα σιμά, ωρέ παλιοζάγαρο.

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — (Ιδία) Το γρουσούζη το Χατζατζάρη, πώς τα κατάφερε! Ο μπάρμπας μου να με βλέπει και να γελάει· αυτό είναι θαύμα. (Δυνατά) Καλημέρα, μπαρμπούλη μου. (Κύπτει και φιλεί το χέρι του Μπαρμπαγιώργου.) Να φιλήσω το ευλογημένο σου χεράκι, μπαρμπούλη μου. (Ιδία) Που βαράει τες καλές γροθιές.

ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΩΡΓΟΣ — Τήρα, τήρα το ποντίκ'. Α, ωρέ έρμου, κομπλιμενταρούδια κάν'ς. Έτσ', ουρέ ζ'λάπ', να φέρεσαι στους τρανότερους σου, να δεις, ωρέ, σε π'ράζ' κ'νείς;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ — (Ιδία) Αμ έτσι λέγε μου, μπαστουνόβλαχε, πως θέλεις μαλαγανιές. (Δυνατά) Εγώ, μπαρμπούλη μου, πάντοτε σε αγαπώ και σε σέβουμαι, αλλά συ άμα με ιδείς με αρχινάς στο ξύλο.

*παριστά: παριστάνει *ίστανται: στέκονται *θα σε μπαλώνει: θα σε βοηθάει *προκάνω: προλαβαίνω *ήλθον εις έριδας: τσακώθηκαν *γελών: γελώντας *τσανάκα: βαθύ πήλινο πιάτο *μαλαγανιές: παλοπιάσματα *να γλιτώσει: να τελειώσει *να παραγουλήσει στο ξύλο: να με χτυπήσει σαν χταπόδι *πετσώμ'τα (πετσώματα): δέρματα *κειος: εκείνος *σκουφιολόι: αποκαλείται έτσι ο Χατζηαβάτης, επειδή φοράει πάντοτε σκούφο *ωγροπαϊκά: ευρωπαϊκά *π'δι: παιδί *όστις: ο οποίος *ιδία (καθαρεύουσα): προς τον εαυτό του, χαμηλόφωνα *το αποφώλιον της κατεργαριάς: το φαινόμενο της κατεργαριάς *γκραβαρίτικο: από τα Κράβαρα της Ναυπακτίας *παλιοζάγαρο: παλιόσκυλο *τήρα: κοίτα * π'ράζ' κ'νεις: σε πειράζει κανείς

Ερωτήσεις- Δραστηριότητες:

1. Ποιο είναι το μόνιμο πρόβλημα του Καραγκιόζη και πώς προσπαθεί να το αντιμετωπίσει;
2. Πώς φέρεται στον Καραγκιόζη ο θείος του ο Μπαρμπαγιώργος και γιατί; Προσπαθήστε να περιγράψετε το χαρακτήρα του Μπαρμπαγιώργου.
3. Περιγράψτε το χαρακτήρα του Χατζηαβάτη, έτσι όπως διαγράφεται στο συγκεκριμένο κείμενο.
4. Εντοπίστε σημεία όπου κορυφώνεται το χιούμορ και εξηγήστε πώς επιτυγχάνεται αυτό.
5. **Όσοι από τους μαθητές έχετε τη δυνατότητα**, δείτε μια παράσταση Καραγκιόζη (βιντεοσκοπημένη ή σε CD-ROM) και προσπαθήστε να περιγράψετε ένα από τους υπόλοιπους χαρακτήρες του έργου, παρουσιάζοντας τα βασικότερα γνωρίσματά του
6. Με τη βοήθεια της οικογένειας κατασκευάστε φιγούρες του θεάτρου σκιών για να διακοσμήσετε την τάξη με την επιστροφή μας στο σχολείο.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Γράψετε 2 μεταφορές και 2 παρομοιώσεις.
2. Να γραψετε σε ποιο μέρος του λόγου ανήκουν οι λέξεις με μαύρο χρώμα.
3. ‘ ‘ Το γρουσούζη το Χατζατζάρη, πώς τα κατάφερε! Ο μπάρμπας μου να με βλέπει και να γελάει’ ‘.
Η πρόταση αυτή να μεταφερθεί σε όλους τους χρόνους.